

Fakultet for landskap og samfunn har følgende innspill til ny strategi for NMBU «Felles innsats for en bærekraftig fremtid – strategi 2023-2030»

NMBU, 14. juli 2022

Generelle kommentarer

LANDSAM takker for muligheten til å gi høringsuttalelse. Det er positivt at strategien er kort, lesbar og ambisiøs, og at den bruker bærekraft, tverrfaglighet og samfunnsrelevans som bærende ideer og er tydelig på hvilke verdier som skal være styrende.

LANDSAM mener at gjenkjenning er viktig for at en strategi skal ha legitimitet og bli tatt i bruk. Det er en del punkter som foreslås endret av LANDSAM for å sikre en slik legitimitet. Dette omfatter blant annet definisjoner og bruk av faglig avgrensende begreper. Dette inkluderer begrepet bærekraft. Bærekraft er et mangeetydig begrep, og bruken av det byr på utfordringer. Det er spesielt avveining mellom bærekraft, utvikling og samfunn og bærekraft i hele livs- og kretsløpet som er utfordrende. Det bør derfor tydeliggjøres i enda større grad hva bærekraftsbegrepet innebærer.

Det foreslås at strategien skal ha et eget punkt om å synliggjøre kompleksiteten i begrepet, og de vanskelige avveiningene mellom de ulike elementene knyttet til bærekraft er sentralt. Dette vil bidra til å speile hele bredden ved NMBUs faglige virksomhet.

Fakultetets forslag er å tydeliggjøre at begrepet består av tre elementer; økologisk, økonomisk og sosial bærekraft. Strategien preges av at bærekraft forstås som et begrep der den økologiske bærekraften er overordnet den økonomiske og den sosiale bærekraften. Det gjør at strategien er utydelig på hvorfor bærekraft er viktig og på hva bærekraft egentlig innebærer. Ett eksempel på dette er at bærekraftsbegrepet brukes mer eller mindre synonymt med «det grønne skiftet». Dette gjør at strategien ikke i tilstrekkelig grad tar inn den unike sammensetningen av kompetanse og ressurser på NMBU. Samtidig underkommuniseres de spenninger som eksisterer mellom ulike forståelser av bærekraftsbegrepet. Strategien bør derfor gjennomarbeides slik at den gjenspeiler bredden i innsikt og kunnskap om bærekraft på NMBU.

Fokus på både forskning og faglig utvikling bør forsterkes. Faglig utvikling bør inkluderes for å dekke utvikling i undervisning, innovasjon og formidling. Forskning og faglig utvikling er fundamentet for undervisning, forskning og formidling. Det er derfor viktig at NMBU har en plan for å sikre kvalitet i forskning og faglig utvikling.

Det er viktig at både lokale og globale utfordringer dekkes opp. Dette foreslås på enkelte punkter i de mer konkrete kommentarene.

Detaljerte kommentarer

Visjonen (s.2):

Visjonen er generelt formulert og gjenspeiler ikke NMBUs unike faglige styrke og NMBU som universitet og kunnskapsleverandør. Vi foreslår heller:

Felles kunnskap for en bærekraftig fremtid

Innledning (s 2)

Forslaget er å stryke teksten som er gjennomstreket i sitatet for å få en mer presis tekst: «Her skal NMBU skal utvikle kunnskap og handlingskompetanse som muliggjør en bærekraftig fremtid – noe som skal gjennomsyre både vår kjernevirksomhet og driften av campus.»

«Vi jobber for et samfunn med en biobasert sirkulærøkonomi, der råstoffene er grønne, restproduktene resirkuleres, og produksjon skjer uten tap av økosystemer og biologisk mangfold. For oss innebærer det grønne skiftet et samfunn der økonomisk vekst er frikoblet fra bruk av ikke-fornybare ressurser, samtidig som vi sikrer en sosialt bærekraftig utvikling.»

Vi foreslår heller: «Vi jobber for et samfunn med en biobasert sirkulærøkonomi, der bærekraftige løsninger på lokale og globale utfordringer skjer uten tap av økosystemer, biologisk mangfold og areal- og naturressurser. For oss betyr det grønne skiftet et samfunn der økonomisk vekst innebærer bruk av ikke-fornybare ressurser innenfor naturens tålegrense, samtidig som vi sikrer en sosialt bærekraftig utvikling.»

Begrunnelsen er at det opprinnelige avsnittet oppfattes som faglig avgrensende.

Felles innsats (s.3):

Generelt: (fet skrift er nytt, overstreking foreslås fjernet)

Tittel bør endres til **Felles innsats for forskning og utdanning**. Dette for å løfte frem forskning og utdanning som mål. Slik det er nå, er innovasjon mer synlig enn forskning og utdanning.

Punktet «Vi skal være en nasjonalt anerkjent og synlig samfunnsaktør med sterk regional forankring.» foreslås endret til «Vi skal være en **lokalt og globalt** nasjonal anerkjent og synlig samfunnsaktør med sterk regional forankring.»

Punktet «NMBU skal ha et utstrakt samarbeid med det offentlige og nærings- og arbeidslivet. Vi skal være en attraktiv og ledende samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt.» Forslås endret til «NMBU skal ha et utstrakt samarbeid med **offentlig og privat arbeids- og næringsliv og med sivilsamfunnet**. Vi skal være en attraktiv og ledende samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt.»

Det mangler et innledende punkt som gjenspeiler teksten øverst om faglig dybde og kvalitet, og som sier hva de neste punktene skal handle om (altså hva vi skal være tverrfaglige på, hva vi skal være synlige på, osv.).

Vi foreslår et innledende punkt: **NMBU skal være ledende innen forskning og utdanning på økologisk, økonomisk og sosial bærekraft.**

Innovasjon (s.5):

Det er viktig at forståelsen av innovasjon ikke begrenses til teknologiske løsninger. For å klargjøre dette bør det «grønne skiftet» i innledende tekst erstattes med «økologisk, økonomisk og sosial bærekraft». Samtidig bør fyllord som «fremtiden» strykes fordi utfordringen er her nå.

Forslag til nytt avsnitt: Forskningsbasert innovasjon og formidling skal ~~være en spydspiss i vårt arbeid~~ **med å sikre økologisk, økonomisk og sosial bærekraft**. Innovasjon øker vår mulighet til å håndtere en verden i stadig endring. NMBU løser ~~fremtidens~~ bærekraftutfordringer ved at ny kunnskap blir anvendt i samfunnet.

Kulepunkt 2: Begrepet «Innovasjonsøkosystemet» er uklart, og vi foreslår å ikke bruke ord som er vanskelig å forstå. Begrepet har i tillegg en paradigmatisk konnotasjon som ikke passer i en overordnet strategi for et universitet. Dersom det menes innovasjonskultur, så er dette overlappende med punktet over, og vi foreslår å slå sammen kulepunkt 1 og 2 til ett kulepunkt: **Vi skal stimulere til innovasjonskultur, der nysgjerrighet, kreativitet og verdiskapning skal styrkes og er tilgjengelig for alle studenter og ansatte**

Ett NMBU (s.6):

Kulepunkt 3: Det bør ikke bare være økologisk/grønn bærekraft som sikres på NMBU/campus, men også den sosiale bærekraften. Oversatt til en arbeidsplass kan man si at et sosialt bærekraftig arbeidsmiljø skal sikre et sted der mennesker ønsker å jobbe nå og i fremtiden. Et sted der man opplever rettferdighet, tilhørighet, trygghet og tillit. Vi forslår derfor:

Vårt universitet skal være sosialt bærekraftig ved at både studenter og ansatte opplever faglig tilhørighet og trygghet i det akademiske fellesskapet.

Kulepunkt 5:

Endre til: Vi skal utnytte at vi er samlokalisert på ett campus. Vi skal jobbe for tettere integrering på tvers av fakultetene **og sambruke vitenskapelig utstyr, lokaler og uteområder.**

Verdier:

Åpenhet og gjensidig respekt: Her bør det klargjøres at NMBU ønsker å ta ansvar for at dette skal skje, og vi foreslår: Det akademiske livet er preget av åpenhet og gjensidig respekt for hverandres bakgrunn, erfaring, arbeid og faglig ståsted. **Vi skal legge til rette for at ansatte og studenter får være deltakere, medborgere og medmennesker i det akademiske samfunnet.**